# GAZETA KRAKOWSKA

Nro 84.

Z KRAKOWA DNIA 20 PAZDZIERNIKA 1816 Roku W NIEDZIELĘ.


*Z Warszawy d. 12 Października.*

Cieszemy się ciągle obecnością w tey stolicy Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla, Pana naszego Miłościwego, zaymuiącego się nieustanie pracą około dobra publicznego i uszczęśliwienia wiernych swoich poddanych.

W dniach 8 i następnych b. m. N. Pan zwiedzał w towarzystwie Jego Cesarzewiczewskiey Mości, W. Xcia Konstantego, Bióra woienne, w nowo urządzonym domu Woyny; składy ubiorcze Kommissoryiatu woyskowego; zbroiownie zewnątrz i wewnątrz zupełnie zmienioną; warsztaty rzemieślnicze artylleryi; koszary znacznie rozszerzone; łaźnie dla żołnierza; słowem, wszystkie budowy woyskowe, na rozkaz N. Monarchy, a za gorliwem staraniem Jego C. Mości W. X. Konstantego, dla wygody woyska, a ulgi obywatelów, albo z fundamentu wystawione, lub naprawione i upięknione. To, co w tym roku skończyć nie można było, w przyszłym ukończonem będzie. Wszystkie prawie inne gmachy publiczne podobnież, nierównie przyiemnieyszy iak dawniey, okazuią widok. *Nunc tota aurato tincta colore nitet!* Za przykładem zgóry poszło bardzo wielu mieszkańców stolicy, podnosząc i zdobiąc swe domy. Dowodzi to, że iuż używamy słodyczy pokoiu, i że ufność w łaskawości Naylepszego Monarchy nie ma granic. Jeszcze lat kilka, a Warszawa nietylko iak dziś przez miłość ludu, ale i przez piękną wystawność i zewnętrzną okazałość, stanie się godną Królestwa Jego stolicą.

Dnia 9 N. Pan raczył bydź na obiedzie u JW. Rzeczywistego Taynego Radcy i Senatora Państwa, Kommissarza swego przy Rządzie tuteyszym, Novosilzoffa.

Dnia 10 b. m. wielka była w obecności N. Cesarza i Króla musztra z ogniem gwardyi pieszey obu narodów, tudzież całey prawie piechoty liniiowey woyska Polskiego, uszykowaney pod Wolą w trzech liniiach. Za przybyciem N. Pana rozpoczęły się zaraz właściwe tey broni ćwiczenia i obroty. Trwał czas nieiaki ogień bataliionami, dywizyiami, plutonami i rotami. Natarcie na Wolą, zwiianie się w kolumny, zmienianie frontu i inne manc-

wra, starało się wykonać woysko z taką dokładnością, któraby mu ziednała naywyższą pochwałę N. Monarchy. Po skończonych manewrach, woysko przeciągnęło w paradzie batalijonami przed Jego Cesarsko-Królewską Mością.

Nayiaśnieyszy Pan raczył w dniu tymże zaszczycić bytnością swoią bal, ofiarowany mu przez Obywateli tey stolicy, o przyięcie którego zaniesioną była zeszłego wtorku do J. C. K. Mości prozba imieniem Obywateli, przez JW. Referendarza Stanu Prezydenta Municypalności i Policyi Woydę, WW. Modzelewskiego Zastępcę Prezydenta, tudzież Minasowicza, Stekerta i Kochlera Franciszka, których dobrotliwy Monarcha przypuściwszy do gabinetu swego, przyiął łaskawie bal ofiarowany, przy oświadczeniu swego zupełnego z miasta ukontentowania. Bal ten danym był w domu Raczyńskich. Po godzinie 7mey wieczorem przybył Nayiaśnieyszy Pan, ubrany w mundur woyskowy piechoty Polskiey, wraz z J. C. Mością W. Xciem Konstantym, i przy wysiadaniu z poiazdu przyięty został przez Gospodarzy, maiących na swem czele JW. Referendarza Stanu Prezydenta Municypalności i Policyi, tudzież Zastępcę iego W. Modzelewskiego, iako to WW. Nofoka, Minasowicza, Stekerta, Kochlera Franciszka i Kurtza, Obywatelów tey stolicy; zaś przy wschodach przedstawione przez JW. Referendarza Stanu i Prezydenta, JW żna iego Małżonka, i WW. Modzelewska, Lindowa, Janaszowa, Lesslowa, i Sztańowa, przyymowały Nayiaśnieyszego Monarchę, który będący na czele Gospodyń JW. Woydzinie, raczywszy podać swą rękę, udał się do wielkiey sali, do którey gdy Monarcha wstępował, hudzna muzyka zagrała poloneza, umyślnie na ten obchód przez Pana Elsnera Dyrektora muzyki teatru narodowego napisany, ze znaney powszechnie Francuzkiey pieśni: *Ou peut-on être mieux* (*) *qu'au sein de sa famille;* który to taniec z JW. Małżonką Namiestnika swego w Królestwie rozpocząwszy, i takowy zaraz z JW. Woydziną Prezydentową i Gospodynią powtorzywszy, tańcował z różnemi Damami i po innych salach, uszczęśliwiaiąc wszystkich na tym balu obecnych, widokiem drogiey swoiey osoby. —— Raczył Monarcha w ciągu zabawy przyiąć ofiarowaną sobie herbatę, a Jego Cesarzewiczewska Mość W. Xże Konstanty rozmaite chłodniki. Około godziny 11tey J. C. K. Mość opuścił bal, zostawuiąc w sercach całego grona słodką pamiątkę wrodzoney Mu dobroci i uprzeymości. W godzinę potem wyiechał także Wielki Xże Brat Jego. O godzinie dwunastey nastąpiła wieczerza. Ozdoby stołów, obfitość i wytworność potraw, wetów, i trunków, a oraz dobry porządek, chociaż Zgromadzenie składało się przeszło z sześciuset osób, prawdziwą dla Gospodarzy były zaletą, i odpowiadały pięknemu przybraniu i oświeceniu wszystkich sal. Wzniesiona przed weyściem do pałacu wystawa suto była oświeconą, a Obywatele i mieszkańcy stolicy przeięci nayżywszą radością, i głęboką wdzięcznością za uczyniony im przez Monarchę zaszczyt, oświecili rzęsisto domy swoie. — Trwał bal do godziny 4tey z rana.

---

(*) Gdzież można bydź lepiey iak na łonie swey rodziny?

*Wypis z Rozkazów dziennych do woyska Polskiego Jego Cesarzewiczewskiey Mości W. X. Konstantego.*

Dnia 4 Października 1816.

*Za Naywyższym Rozkazem.*

Jenerał dywizyi Bronikowski, który liczony był dotąd pomiędzy Jenerałami Brygady, wchodzi w aktualność swoiego stopnia, i przykommenderowanym zostaie do piechoty.

Nadkompletny Jenerał Brygady Piotrowski wraca do czynney służby, i przykommenderowanym iest do jazdy.

Podchorąży Paciorkowski, z bataliionu grenadyierów gwardyi, w nagrodę applikacyi postępuie na Podporucznika w tymże korpusie.

Dnia 7 Października.

*Za Naywyższym Rozkazem.*

Uczeń Sobolewski Jerzy, ukończywszy nauki w instytucie dróg i mostów w Peterzburgu, umieszczonym zostaie w stopniu Podporucznika w sztabie głównym, w części Kwatermistrza jeneralnego.

*Z Peterzburga d. 9 Września d. h.*

Dnia 5 t. m. obchodzono tu imieniny N. Cesarzowey Jeymoyści Elżbiety, w pałacu Taurydzkim. U Nayiaś. Cesarzowey Jeymości Maryi, dnia tego był wielki obiad, na który zaproszono znakomitsze oboiey płci osoby. Wieczorem miasto całe było oświecone.

Rzeczywisty Radzca tayny Xiążę Jussupów, mianowany Kawalerem orderu S. Włodzimierza 1szey klassy, wielkiego krzyża. — Rządzący Moskiewską Metropolija Arcy-Biskup Dmitrewski Augustyn, ozdobiony orderem S. Alexandra Newskiego. — Członek kollegium admiralicyi, rzeczywisty Radca tayny, Hrabia Czerniszew, mianowany wielkim Podczasym dworu Jego Cesarskiey Mości. — Andrzev Xiążę Gagaryn, zostaiący przy taynym Radcy Xięciu Cyoyanowie, Radca tytularny, Xiążę Gruziński i Guberniialny Sekretarz Chwoszczyński, przeznaczeni do dworu Jego Cesarskiey Mości, pierwszy na Kamerhera, i ma należeć do kollegium spraw zagranicznych, a dway drudzy Kamerjunkrami. — Archimandryta Moskiewskiego klasztoru S. Symeona, ozdobiony orderem S. Włodzimierza 2giey klassy wielkiego krzyża; tegoż orderu 3ciey klassy: Leybmedycy rzeczywisty Radca Stanu Tyman, i Radca Stanu Sztoffregen, orderu S. Anny Iwszey klassy: Jenerał-Majorowie: Kommendant Moskwy Wołkow i Ober-policmeyster Szulgin, rzeczywiści Radcy Stanu Kisielew i Poliwanow.

---

*Dalszy ciąg urządzenia chłopów Estońskich.*

Od Sądu wyższego Ziemskiego nie ma appellacyi. Skargi na wyrok sądowy mogą bydź podawane do Senatu, a na opieszałość w sądzeniu do naczelnie zarządzaiącego Guberniią, który może nawet zalecić Sądowi roztrząsnąć sprawę iuż odsądzoną, i ieżeli powtórny wyrok znaydzie przeciwnym prawu, donosi o tem Cesarzowi Imci.

W Sądzie gminnym sprawy odbywaią się sposobem iak naykrótszym, to iest, pomiiaiąc uroczystości prawa mniey istotne, a tylko istotne zachowuiąc. Niewiasty stawać maią ze swoim patronem; zamężne mogą przybierać za patrona mężów. Sąd, wysłuchawszy skargi słowney, lub przyiąwszy ią na piśmie, wciąga do protokółu; oskarżonemu, na koszt stron, posyła przez policyią pozew. Stawaiącym stronom po przeczytaniu protokółu skargi i odpowiedzi,

naypierwey ugodę podaie, a gdyby ta nie nastąpiła, przystępuie do słuchania dowodów, świadków, &c. Pozwany i iego świadkowie za niestawienie się na termin naznaczony do Sądu, płacą stronie powodowey po pół kilmatu żyta, albo wartość iego pieniędzmi, ieżeli mieszkaią o 7 wiorst od mieysca Sądu; a ieżeli daley, po całym kilmacie; za niestawieniem na termin powtórnie naznaczony, uznaie się za winnego; gdy obie strony nie stawaią na termin, powodowana strona płaci winę, ieżeli nie udowodni, że pozwana strona otrzymała pozew, a ieżeli udowodni, płacą obie strony razem wartość 1go kilmatu; ieżeli obie strony na termin powtórnie naznaczony nie staną, powodowa płaci 2, a odwodowa 1 kilmat do kassy gminney; sprawa zaś uważa się za niebyłą. Swiadkowie równymże winom podlegaią za niestawanie. Terminów odkładowych nie można nad dwa naznaczyć; chybaby iaka nadzwyczayna była do tego przyczyna. Nie przyymuie się żadne tłumaczenie, prosto na zwłokę sprawy czynione, ani pretensyia strony oskarżoney, od sprawy odzielna. Zgodne wyznania 2ch świadków są dowodem dostatecznym, choćby iednym świadkiem była niewiasta. Uznany za winnego nagradza wygrywaiącemu koszta prawne. Ktoby zupełnie bez przyczyny do sadu pociągal, prócz poniesionych wydatków, zapłaci ieszcze pociągnionemu i świadkom za każde 7 wiorst po pół kilmatu żyta, a od 14—20 wiorst po kilmacie na każdy dzień oddalania się z domu; a ktoby przez samę chciwość i złość naraził kogo do prawa, taki prócz zapłaty kosztów, sądzi się ieszcze na zapłacenie winy do skrzynki gminney, albo cielesną odbiera karę.

Sąd powiatowy iest sądem appellacyynym na prawy między chłopami, z gminnego sądu przeniesionemi; iest zaś pierwszą instancyią na sprawy chłopów przeciw szlachcie, przez ugodę w sądzie gminnym niezałatwione, i na sprawy konkursowe, wyższey 100 rubli wartości. Forma sądu iest dotąd w nim zwyczayna. Sad powiatowy utwierdza prawa zastawne między chłopami tylko na maiątki nieruchome, albo na kapitały sądowe hipotekowane. Długi chłopów oparte na maiątku nieruchomym lub hipotekowanych kapitałów maią pierwszeństwo. Przyznania mogą się czynić w każdym czasie, prócz dni niedzielnych i świątecznych, po uczynionem o tem ogłoszeniu, przybitem na drzwiach sądowych przez iednę porę. Prawo zastawne, bez zgody dłużnika, iest nieważne, chybaby wyrażny był warunek zastawy w obligu napisany. Ostateczną instancyią na wszelkie sprawy, iest Sąd wyższy ziemski Estoński, i trzyma się zwyczaynych danych sobie prawideł, prócz, ieżeliby ważne były w czem odmiany, przez ninieysze urządzenie postanowione.

Dodatek I. *O sądowem postępowaniu w sprawach konkursowych.* §. 519—553. Celem konkursu iest proporcyonalny podział maiątku niewypłatnego dłużnika pomiędzy iego wierzycieli, i iest dwoiaki: rzeczowy i formalny. Rzeczowy bydź może przed nastaniem konkursu formalnego, kiedy do sądu stawi się taka liczba wierzycieli, iż nie ma pewności, żeby dłużnik był w stanie ich zaspokoienia. Konkurs formalny ustanawia się na prośbę wierzycieli, na prośbę dłużnika, albo przez wyrok sądowy, także w przypadku śmierci, lub ukrycia się dłużnika. Od chwili ustanowienia konkursu, dłużnik traci prawo władania maiątkiem,

który przechodzi pod dozór sądu. Konkurs odprawia się w sądzie tey gminy, gdzie dłużnik iest zapisany. Do tegoż sądu odsyła się poymany dłużnik, ieśliby się ukrywał, i wszelki przynim znaleziony maiątek. Kontrakt na dzierżawę ziemi upada od dnia rozpoczęcia się konkursu. Sąd przez publikatę w kościele parafii, do którey dłużnik należy, w kościele powiatowego miasta, w kościołach Guberskiego miasta Rewla, i we wszystkich kościołach, gdzie dłużnik ma dzierżawę ziemską, lub iakiekolwiek umowy, przez trzy dni niedzielne, wzywa wierzycieli i poręczników do sądu, pod utratą należności na przypadek niestawienia się. Spisuie maiątek dłużnika, a rzeczy podległe zepsuciu, takoż konie, bydło, zboża, siano i t. p. natychmiast przez aukcyią przedaie, właściciel ziemi ma prawo pierwszeństwa do ich zakupienia. Policyia gminna odpowiada za całość rzeczy opieczętowanych. Gdyby maiątek dłużnika był znacznieyszy, i nie wypadało go oddać pod zawiadywanie policyi, wtedy przeznacza się osobny kurator, albo prosto od sądu, albo podany od wierzycieli: ani sam dłużnik, ani krewni iego, nie mogą bydź kuratorami. Kurator przyrzeka, albo i przysięga, że maiątkiem powierzonym zarządzać będzie, iak przystoi na uczciwego gospodarza, i że maiątkiem własnym odpowiada za wszystko. Kurator bierze nagrodę, iaką sąd wyznaczy,

(*Reszta potem.*)

*Z Londynu d. 1 Października.*

Xiężna Karolina z małżonkiem swoim odwiedziła niedawno Królowę. — Jak słychać Królowa i Xże Rejent chcą iesień w Brigthon przepędzić.

Gazeta Dworska pod d. 26 Września ogłosiła przywiezione przez Kontradm. Milne pisma Lorda Exmouth o układach z Algierem.

D. 28 Sierpnia podpisany został traktat pokoiu z Angliią i Niderlandami, i w tymże dniu Dey podpisał następuiący dodatkowy artykuł:

"Na żywe interessowanie się Xcia Rejenta Angielskiego, ażeby w kraiu Algierskim ustała niewola Chrześciian, i pragnąc Dey zachować przyiaźń z W. Brytaniią i okazać uszanowanie dla Mocarstw Europeyskich, oświadcza, iż w przyszłych woynach z temiż Mocarstwami żaden jeniec woienny nie ma bydź iako niewolnik uważany, ale z wszelką ludzkością aż do wymiany wedle praw Europeyskich traktowany, a po ustaniu kroków nieprzyiacielskich bez okupu swoiemu Mocarstwu wydany. Dey zrzeka się niemniey na zawsze wskazywania brańców Chrześciańskich na niewolą.,,

(*Tu następuią podpisy.*)

Algier od Gibraltaru nie iest iak 140 mil morskich oddalony, i można z iednego do drugiego mieysca w 3 lub 4 dni zapłynąć; ale dla przeciwnych wiatrów Lord Exmouth płynął tam dni 13.

Pisma tuteysze powstaią bardzo przeciw żądaniu Amerykanów, ażeby im Dwor Neapolitański odstąpił wyspę Lampedusa, i zdaią się obawiać, ażeby ten Dwor na ich żądanie niezezwolił, ponieważ zwiazki handlowe z Ameryką więcey obiecuią mu korzyści, niżeli z Angliią. Twierdzą nadto, iż gdyby nawet Amerykanie tę wyspę kupić chcieli, Europeyskie Mocarstwa, a zwlaszcza Angliią maią prawo sprzeciwić się takowemu kupnu ponieważ żadne zamorskie Mocarstwo nie powinno

mieć wpływu na morzu środziemnem, gdyż przez to złamaną zostałaby równowaga Europeyska. Dawniey chciano tę wyspę (o 15 mil od Tunis odległą i do Sycylii należącą) Anglii zamiast Malty odstąpić.

Z Indyi nadeszła tu nieprzyiemna wiadomość, i z tego względu nie iest urzędownie ogłoszona. Maratowie wtargnęli do należącey do Madrassu prowincyi Guntoor-Cicar i wielkie popełnili gwałty. Jest to naybardziey kwitnąca posiadłość wschodniey kompanii. Leży nad brzegiem Coromandelu na drodze między Kalkutą i Madrassem, i nie iest od tey stolicy, iak 40 mil niemieckich oddaloną. Wtargnienie to iest niebezpiecznieysze i okrutnieysze, niżeli w roku 1780 przez Hyder Aly do prowincyi Karnatiku. Plan iego zdaie się bydź dobrze ułożony i przez zręcznych dowodców kierowany. Konnica przebiegła całe półwyspie od zachodu na wschód, poczyniła wielkie zdobycze, unikaiąc wszędzie potyczki. Napad ten pociągnie zapewne za sobą powszechną woynę przeciw Maratom; lecz w tym przypadku Angliia nie może równie polegać na Seapoiach (woysku z kraiowców) iak w zachodniey Indyi na woyskach z Murzynów złożonych.

Józef Bonaparte kupił w północney Ameryce, w okolicy Bordenton o 6 mil Angielskich od Trenton, wieś Poiotbreeze i chce tam swoie założyć mieszkanie.

W. Brytaniia spotrzebuie corocznie do 2,200,000 cetnarów cukru.

---

List z Ameryki wystawia stan handlu i przemysłu w północney Ameryce wcale inaczey niżeli go Angielskie pisma nieraz opisały. Wyraża on: W Nowymiorku panuie teraz niesłychana dotąd czynność handlowa, i wszelkiego rodzaiu fabryki zakwitaią nagle. Ostatnie polityczne burze, które Europę wstrząsnęły, ściągaią tu wiele artystów; brakuie wprawdzie rąk do pracy, ale uciekaią się do machin, których mnóstwo tu powstaie. Naylepszą tu zawsze iest spekulacyią zakupywać grunta, ponieważ przy urodzayności ziemi i łatwem sprzedawaniu iey płodów naylepiey i naybezpieczniey wypłaca się rolnictwo. Z powodu zaburzeń w południowey Ameryce, przybywa do połnocney wiele ludzi z swoiemi skarbami w złocie i srebrze, na czem w ostatnich czasach naywięcey Nowy Orlean zyskał. Znaczny nasz teraz handel do Brazylii wspiera szczególniey rząd tamteyszy, i doznaiemy korzyści iakich Anglikom odmawia, których chcianoby od tamteyszych brzegów oddalić. Lubo wiadomość, iakoby przenoszący się do Ameryki Francuzi chcieli osobną prowincyią między ieziorami Champlaine i Ontario założyć, nie sprawdza się dotąd, nie należy iednak wątpić, iż to za pomnożeniem się ich liczby nastąpić może. Powiat ten należy dotąd do Nowegoiorku. Podług zdania sprawy ostatniemu kongressowi przez Sekretarza stanu do spraw wewnętrznych, liczba osiadaiących w Pensylwanii Niemców tak dalece się powiększyła, iż ludność dochodzi do iednego milliona, iakiey nie iedno w Niemczech Xięztwo nie ma. Język Niemiecki iest tam zatem tak powszechny, iak Angielski w Filadelfii. Zmarły niedawno w Lankaster Niemiecki kupiec, zapisał bibliotece w Filadelfii znaczną summę pod warunkiem, ażeby za prowizyią od niey zakupywała xiążki Niemieckie. Handel między Hiszpaniią i południową Ameryką ustał prawie z powodu kacerstwa republika-

nów, żaden Hiszpański okręt nie śmie do odnogi Mexykańskiey zawinąć. Rząd północney Ameryki, który wziął sobie za zasadę żyć ila możności z całym światem w pokoiu, nie miesza się wcale do tych kłótni. Wielkie teraz zachodzą związki między Nowym Orleanem i Baltimorem, gdyż z pierwszego mieysca prowadzony iest morzem znaczny handel do Mexyku, któremu Hiszpanie przeszkodzić nie mogą. Baltimore prowadzi także teraz wielki handel i zostaie w bezpośrednim związku z Tryiestem. Zakupuie tam żywe srebro za płody Amerykańskie, i odprzedaie go z zyskiem 100 od sta do Brazylii i do Hiszpańskich w Ameryce kopalni złotych i srebrnych. Baltimore prowadzi także korzystny handel do Lewantu, a mianowicie z Smirną. Północna Ameryka zostaie także w stosunkach handlowych z Chinami.— W żadnym kraiu nie wychodzi tyle pism politycznych ile w Zieduoczonych kraiach Ameryki; liczą ich iuż bowiem do 200, a codziennie powiększa ich się ieszcze liczba, i z chciwością są czytane.

*Z Paryża d. 2 Października.*

Monitor dzisieyszy zawiera kilka rozporządzeń Królewskich, a między niemi podział lasów królestwa na 4 kierunki, którym przydane są 4 główne rzeki: Sekwana, Loara, Garona i Rodan. Scinane w tych 4 kierunkach drzewo na okręty sprowadzane bydź ma temi rzekami do portów.

Z rozkazu Ministra woyny cytadela w Bordeaux, Chateau-Trompette zwana, zburzona bydź ma, do czego ieszcze Ludwik XVI w roku 1786 wydał rozkaz.

Xże Wellington w lustracyyney swey podróży przyymowany wszędzie iest znay, większemi honorami, Dziś powrócić ma do Cambray.

Nieiaki Mermet wydał pismo przeciw P. Chateaubriand pod tytułem: "Zbicie błędów P. Chateaubriand.,, — Gdy Kanclerz usiłował nakłonić ostatniego do cofnienia swoiego pisma, odpowiedział: "Jeżeli Xże Angouleme żądać tego odemnie będzie w imieniu Króla, uczynię to.,, — Na ważnym a wiadomem posiedzeniu rady Ministrów d. 4 Września, wyrzekł Król słowa: "Izba Deputowanych iest rozwiązana, zostawiam wam, Mci Panowie, wybor do tego sposobów.,, W nocy ieszcze na 5go zostało w tey mierze rozporządzenie Królewskie do drukarni Monitora posłane, teyże nocy na przełożenie z strony Xiążąt cofnione, lecz na nowo z wyraźnem rozkazem wydrukowania go odesłane.

Król przeieżdża się podług zwyczaiu, a Xiążęta często poluią. — Wolą iest J. K. Mci, aby pożyczka 100 mill. fr. stosownie do ustawy z d. 28 Kwietnia iak nayprędzey była splacona. Minister skarbowy wydał w teymierze okolnik do Prefektów. Papiery rządowe podniosły się na tę wiadomość. — W nagrodę wierności wyniosł Król miasto Avenion do rządu dobrych miast swoich.

Dwóch Villars, oyciec i syn, którzy mienili się bydź potomkami sławnego Marszałka tego nazwiska, i wiele oszukaństw popełnili, skazanemi zostali na 3letnie więzienie.

Przed 2gi woyskowy tuteyszy sąd wytoczy się w krótce interessuiąca sprawa. Jeden z pułkowników, który za rzekome porozumienia się czyli za podeyrzaną korrespondencyią w czasie bawienia woysk Francuzkich w Polsce na śmierć skazany został, ale przez ucieczkę uszedł śmierci, stawia się teraz dla okazania swey nie-

winności.

P. Montchenu, kommissarz rządu naszego na wyspie S. Heleny, donosi stamtąd, że Bonaparte nadzwyczaynie tyie, że codziennie 4 do 5 godzin pisze i w oznaczonym dla siebie obwodzie często czyni poruszenia. Zaprosił on na obiad do siebie P. Montchenu, ale ten nie przyiął tego zaproszenia.

*Z Madrytu d. 18 Września.*

N. Królowa Hiszpańska z Infantką, swoią siostrą, wyiechała d. 11 b. m. z Kadyxu. D. 9 przypuściły ieszcze do ucałowania rąk swoich Damy Kadyxkie. Gdy do Xerez przybyły, wyprzągli mieszkańcy muły z powozu i ciągnęli ie przez ulice miasta. Przez Andaluzyią przedłuży się ich podroż, ponieważ z trudnością dostać można powozow pod ich orszak. D. 17 spodziewane są w Aranjuez. Król i Infant wyiadą przeciw nim, dla odprawienia uroczystego wiazdu do stolicy. Król ma to pamiętne zdarzenie uświetnić wielu łaskami i przebaczeniami.

Umarła tu w 76 roku życia Xiężna Infantado, z domu Xiężniczka Salm-Salm z Anholt w Niemczech.

*Z Bruxelli d. 14 Września.*

Pierwsze przedrukowanie ostatniego dzieła P. Chateaubriand iest już rozprzedane i znowu go drukuią. Przedrukowane także i w Leodyum zostało.

Xże Wellington przybył d. 19 b. m. do Commercy, gdzie w wieczor koszary woysk Pruskich i mieszkanie Jen. Borstell oświecone były. Podczas obiadu, który dany tam był dla niego na ratuszu, spełnił między innemi zdrowia Króla Francuzkiego, Króla Pruskiego, Xcia Blüchera i woyska Pruskiego. Miasto Commercy ofiarowało mu w podarunku filiżankę z wizerunkiem Ludwika XVIIIgo.

Całe ministerium oczekiwane tu iest około 8 b. m. z Hagi. Ziechało iuż tu wiele członków stanow jeneralnych. Zwyczaynie ich posiedzenia zakończone zostały d. 3 w Hadze. Za przybyciem Królewicza następcy tronu i iego Małżonki oczekiwany tu także iest Rossyyski Jen. Hr. Woronców.

Kilkunastu zbiegłych do Bruxelli officerów Francuzkich udało się przed kilka dniami do Antwerpii, skąd popłyną do Ameryki.

Angielskie gazety, niektóre tylko wyiąwszy, są we Francyi zakazane.

*Z Stambułu d. 28 Sierpnia.*

Zaledwo, wyiechał stąd Jen. Lallemand i officer Vintimille, z Bonapartego niegdyś woyska, gdy i Jen. Savary odebrał natychmiast rozkaz oddalenia się stąd. Popłynął on na Amerykańskim okręcie do Salem. Zastanowienia rzecz godna, iż wyiazd tym Francuzom nakazany był firmanem Sułtana, w którym wyrażono, że W. Sułtan nie będzie na przyszłość cierpiał w państwach swoich żadnego stronnika Bonapartego.

*Od brzegow niższey Elby d. 3 Października.*

Dziś otworzone zostaną posiedzenia powszechnego seymu Hanowerskiego.

Wielu mieszkańców Nadelbskich, gdzie przez zalewy zepsutą lub uszczuploną została karma dla bydła, daią bydło do Celle i innych okolic królestwa Hanowerskiego na przezimowanie, i od każdych 10 sztuk ustępuią za karmę po 2 sztuki.

Officerowie w woysku Duńskim maią znowu nosić szlify i szarfy.

Hr. Löwenhaupt w Kopenhadze umarł na odniesioną ranę w poiedynku z Baronem Müller. Ostatni siedzi ieszcze w więzieniu w twierdzy.

Wielki Xże Meklenbursko-Szweryński zwołał stany swoiego kraiu na d. 10 Listopada na seym do Malchinu.